

Nincs kegyelem, hét Verdi mű helyett kettő

A vasárnap befejeződött Miskolci Nemzetközi Operafesztiválon, melyet Bartók + Verdi címen rendeztek meg, a hét tervezett Verdi operából ötöt le kellett mondani. A jelentősen csökkentett költségvetés miatt már több meghirdetett produkciónak sem volt kegyelem.

2011. június 20., 06:35

Nyilván nem véletlen, hogy Tokody Ilona, a Miskolci Zsinagógában zsúfolásig telt nézőtér előtt tartott dal- és áriaestjén, Ave Mariát énekelt minden zenei fesztiválért. Vagyis tulajdonképpen imádkozott, könyörgött, himnikus ódát zengett, és előtte szükségesnek tartotta prózában is elmondani, Kodályt is idézve, hogy ezt azért teszi, mert aki zene nélkül él, vérszegénységben hal meg. Egyébként ott tartunk már, hogy imádkozni kell, hogy valahogyan létrejöjjön, még egy amúgy igencsak bejáratott kulturális fesztivál is. Mindenholn az azt hallani, milyen sokat kellett kurtítani a programon.

Eközben dr. Kriza János, Miskolc Megyei Jogú Város polgármestere olyan szépet írt a programfüzet előszavába - melybe egyébként, szintén hangsúlyozva az esemény fontosságát, Schmitt Pál köztársasági elnök és Szöcs Géza kultúráért felelős államtitkár is kanyarított előszót -, hogy lényegesnek érzem belőle idézni. "A város jövőképén gondolkodva úgy látom: Miskolcnak hasonló utat kell bejárnia, mint az Operafesztiválnak. Talán nem túlzás, ha azt mondom: Miskolc a "Bartók+..." - szal lépett át a 21. századba. Az első, 2001-ben megrendezett fesztivál Miskolcnak reményt adott, hogy a gazdasági hanyatlás évtizedeiben új utat keressen. Akkor fogalmazódott meg először markánsan: a kultúra lehet az egyik kitörési pont, amely új és más arculatot adhat a városnak. "

Az ember ujjong, végre egy politikus, aki ennyire tisztán látja a kultúra szerepét. Ezek után a tavalyi árvízzel is súlyosan sújtott évhez képest a város 125 millió forint helyett 70 milliót adott a fesztiválra. Ennek következményeként kellett sok programot lemondani, így 7 Verdi opera helyett mindössze 2 került előadásra, ami igencsak rossz arány. És nyilvánvalóan elég nagy blama, alááshatja egy komoly nemzetközi rangot kivívott fesztivál hitelességét.

Bátor Tamás, aki 2003-óta a fesztivál igazgatója, és idén városi biztost neveztek ki a feje fölé, sok produkciót maga vezet be, tréfás, kulturált könnyedséggel, de néha elkomorodva. Két elmés anekdota között azért időnként kibukik belőle, hogy "tudják, idén nehéz volt," majd rögtön vált, zeneszeretetre, operafesztivál imádatra buzdít, miközben színesen, érdekesen, humorral telien beszél. Kicsit fénye vesztett szóval, igazi népművelő. Úgy konferálja be Tokodyt is, hogy rögtön egy kicsit a föld fölött lebegve jelenhessen meg, és ez jót tesz neki. Tényleg kitárt szívvel, emelkedett lélekkel, bensőségesen énekel Verdit, Lisztet, Bartókot egyaránt, és természetes, egyszerű szavakkal köti össze a dalokat. Kiugró sikere van Szennai Kálmán zongorakísérével együtt.

Mint hagyományosan, az utcákon is zajlanak események, a Miskolci Nemzeti Színházba érkezőket például operarészletekre ironikus táncokat lejtő fiatalok, és toronytetőn kedvcsináló fúvósok fogadják.

A Három tenor koncert rendszeresen az egyik legnépszerűbb program. Ezúttal Igor Turcanu, Juhás Tomás és Fekete Attila lépett fel, a Szlovák Állami Filharmonikus Zenekart Rossen Gergov vezényelte. Persze egy ilyen este inkább show, mint elmélyült műélvezet, még akkor is, ha sok a halál közelében elhangzó, de azért áradóan szenvedélyes ária. Az énekesek egymás hangulatát srófolják följebb és följebb, ebben sokat segít a dalok után mind nagyobb ünneplésbe átcsapó publikum. És amikor már a Turandotból Kalaf áriáját együtt fújja a három tenor, meg sem várják, hogy befejezzék, kitör a tombolás, ami igen hamar állva ünneplésbe csap át. A tenorok

karmesterestül tanácsstalanok, már ki tudja hányadszor hajlonganak, de még mindig nem engedik le őket a pódiumról. Még egy ráadással láthatóan nem készültek. Aztán csak belecsapnak újra Kalaf áriájába. Majd ismét jön az örjögő siker.

Bezzeg a MozART GROUP tagjai készültek több ráadással, igencsak szükség is volt rá, mert frenetikus volt, amit produkáltak. Megjelenik a színpadon négy frakkos úr, egy kvartett tagjai, ünnepélyesek, mint akik nagy, komoly koncertre készülnek, bár egyikük elkésik, és ez már olyan, mint egy bohóctréfa. Ez a négy Lengyelországból érkezett művész nem elég, hogy kíváló muzsikussal, komolyzenét ugyanúgy virtuózan játszanak, mint dzsesszt vagy éppen popot-rockot, de közben remek színészek, már-már artisták, bravúros zenebohócok.

Eljátsszák milyen a sértődött, a hiú, a sztárkodó, a fontoskodó, a tehetségtelen és a szuper tehetséges előadó. Eljátsszák a totális belefelejtkezést a zenébe, majd valamilyen fancsali fintorral fityiszt mutatnak nekünk. Pontos kidolgozottsággal, isteni humorral ökörködnek. Fantáziájuk az egekben jár, képtelenebbnél képtelenebb ötleteket eszelnek ki, és meglepő módon bármi jól áll nekik. Begipszelt gézzel, vagy akár bilincsbe verve is képesek zenét produkálni, de vaksötétben is, úgy, hogy csak foszforeszkáló gyűrűjüket látjuk az ujjukon. Ha úgy adódik, ketten játszanak egy hangszeren, egyikük pingpong labdával is veri a ritmust. Énekelnek, táncolnak, füttyülnek, és ilyen komplex módon mutatnak görbe tükröt a mind abszurdabbá váló világnak.

Idén az Operafesztivál megszervezése abszurdba hajló tragikomédiára hasonlított. De amíg sikerül ilyen produkciókat idehozni, addig minden nehézség, keresztbe tevés dacára érdemes küzdeni, kitartani, mert a közönség elalél a gyönyörtől, miközben megpukkad a nevetéstől.

A tegnapi fesztiválzáró sajtótájékoztatón példa nélküli módon a város vezetőségéből senki nem jelent meg. Amikor megkérdezem Bátor Tamástól, igaz-e, hogy a polgármester a fesztivált beharangozó márciusi sajtótájékoztatón úri becsületszavát adta, hogy a programokra meglesz a pénz, többen bekiabálják, hogy igaz. A fesztiváligazgató pedig azt válaszolja, hogy arra emlékszik, a polgármester arra tett ígéretet, hogy szponzoroktól segít megszerezni a szükséges pénzt.

A kérdésre, hogy a város legatyásodottabb helyzetben van-e, mint tavaly, az árvíz idején, vagy netán másért áldozott-e jóval kevesebbet, az operafesztiválra, ami nyilván rontja mind a fesztivál, mind a város hitelét, Bátor Tamás azt válaszolta, jövőre már valószínűleg nem lesz elég a fesztiváligazgató szava, legkésőbb januárban majd szerződni akarnak az együttesek. Bátor megbízatása augusztusban lejár. Ha pályázatot írnak ki, ugyanúgy pályázik, ahogy ezt 2003-ban is tette. Bár felhatalmazták annak közlésére, hogy a város a fesztivál vezetésében nem tervez változást.

Bóta Gábor / Népszava

 CIKK KOMMENTÁLÁSA

 FÓRUMTÉMAKÖR INDÍTÁSA